Forordning
Om
Den Islandske Fart og Handel.

Kiøbenhavn den 10 April. Anno 1702.

Trykt udi Kongel. Majest. og Universit. Privilegerede Boogtrykkerie udi Studii-Stræde.

Vi Friderich den Fierde af Guds Naade/ Konge til Danmark og Norge/ de Venders og Gothers/ Hertug udi Slesvig/ Holsten/ Stormarn og Ditmærsken/ Greve udi Oldenborg og Delmenhorst/ Giøre vitterligt/ at eftersom Gud allernaadigst ved nogle paa hinanden følgende Haarde Aar og Fiskeriets Mislingelse haver hiemsøgt Vores kiære og troe Undersaatter paa Vort Land Island/ hvorover de ere geraadne i Sorg og Fattigdom/ saa have Vi af Vores Kongelige Omhue været betænkt/ paa hvad Maade de nogenledes næst Guds Velsignelse kunde hielpes/ og derforre allernaadigst ladet det forhandle hos Vores Islandske Octrojerede Kiøbmænd her sammestæds/ at de imod Sex Tusinde Rigsdaler/ som Vi allernaadigst Aarlig efterlade dennem af deres Afgifter/ udi næstefterfølgende fire nemlig 1702. 1703. 1704 og 1705 Aar skulle forsiufne bemælte Vores kiære og troe Undersaatter over alt paa Island/ som derom hos dennem Ansøgning giøre/ og det for effterskrevne ringere Taxt/ endtil forne/ nemlig:

	Hvis som betales med Fisk og Tran allene / skal gielde over alt Landet som følger:		Hvis som betales med Qvæg/ Smør / Vadmel og Hoser skal gielde som følger:	
	Hundrede.	Fiske	Hundred	Fiske
1 Tønde Meel som skal veie med træ og alt 12 Lisp.	=	80	=	87

½ Tøn=

	Hvis som betales med Fisk og Tran allene / skal gielde over alt Landet/som følger:		Hvis som betales med Qvæg. Smør Vadmel og Hoser skal gielde som følger:	
	Hundred	Fisk	Hundred	Fiske
½ Tonde Meel 6 Lisp.		= 40		= 44
¼ Tonde = = 3 Lisp.		= 20		= 22
Træet skal være tort og got at Melet derudi kand være forvared/ og dersom der fattes paa en Tonde over fire Pund/da skal Islænderne derfor betales for hver Pund en halv Fisk.				
1 Tonde god Miod med Træet.	2	= 40	1	= 70
½ Tonde dito = = =	1	= 20	1	= 35
1 Pot Miod = = =		= 3		= 3½
1 Tonde Firedalers Øl med Træet.	1	= 35	1	= 55
½ Tonde dito med Træet =		= 77½		= 87½
1 Pot dito = = =		= 1½		= 1½
1 Tonde treDalers Øll med Træet	1	= 5	1	= 25
½ Tonde dito med Træet. =		= 62½		= 72½
1 Pot dito = = =		= 1		= 1
1 Tonde Sex Marks Øl med Træet = = =		= 75		- 80
1 Pot dito = = =		= ½		= ½
1 Pot got Korn Brændeviin =		= 5		= 6
1 Pot Frans Viin = =		= 4		= 5
1 Pot Frans Brændeviin =		= 12		- 14
1 Pot Prydsing = =		= 8		= 9
1 Pot Viin-Edike = =		= 4		= 4
1 Pot Øll-Edike = =		= 1½		= 1½

Hvis=

	Hvis ſom betales med Fiſk og Tran allene/ ſkal gielde over alt Landet/ ſom følger:			Hvis ſom betales med Qvæg/ Smør/Vadmel og Hoſer/ ſkal gielde ſom følger:		
	Hundred.		Fiſke.	Hundred.		Fiſke.
1 Tønde Blugryn/ Havregryn og Boghvedegryn med Træet	1	=	10	1	=	30
½ Tønde dito = = =		=	65		=	75
1 Kuting dito foruden Træet =		=	5		=	6
1 Tønde Skontogen Brød med Træet = = =		=	80		=	85
½ Tønde dito med Træet -		=	40		-	42½
1 Tønde Skibsbrød med Træet		=	60		=	66
½ Tønde dito med Træet =		=	30		=	33
1 Tønde Malt med Træet =		=	65		=	75
1 Skaalp. Humle = =		=	5		=	5
1 Tønde Erter med Træet =	1	=	10	1	=	30
½ Tønde Erter med Træet =		=	65		=	75
1 Kuting dito uden træ =		=	5		=	6
1 Tønde Spanſk Salt med Træ		=	95		=	105
½ Tønde dito med Træet =		=	48		=	53
1 Kuting dito = = =		=	5		=	5
1 Tønde Franſk Salt med Træet		=	60		=	70
½ Tønde dito med Træet =		=	30		=	35
1 Kuting dito uden Træ =		=	3		=	4
1 Kuting ſmaa Salt = =		=	7		=	7
1 Tønde Middel tynd tiære med Træet = = =	1	=	10	1	=	25
1 Kuting dito uden Træ =		=	6		=	7
1 Tønde tyk tiære med Træet =	1	=		1	=	10
1 Kuting dito uden Træ = =		=	5		=	6
1 Føring got Stang Jern =		=	10		=	12

Hvis

	Hvis som betales med Fisk og Tran allene / skal gielde over alt Landet / som følger:		Hvis som betales med Qvæg / Smør / Vadmel og Hoser / skal gielde som følger:	
	Hundred.	Fiske.	Hundred.	Fiske.
1 Ambolt med 3 Hamre 3 Tænger = = = = =	1	= 40	1	= 60
1 Gang Hestejern me 20 Søm af got Jern = = =		= 5		= 5
1 Handrede Nodsøm med Nodder = = = =		= 24		= 26
1 Haand Ørse = = =		= 16		= 18
1 dito mindre = = =		= 12		= 13
1 Hundrede 5tom Søm =		= 40		= 45
1 Hundrede 4tom Søm =		= 24		= 26
1 Hundrede 3tom Søm =		= 16		= 17
1 Hundrede 2tom Søm =		= 12		= 13
1 Hundrede Lappe Søm =		= 8		= 9
1 Skaalpund Kaaber Kedeler =		= 14		= 16
1 Skaalpund Mesing Kedeler =		= 16		= 18
1 Skaalpund Mesing Bekener		= 16		= 18
1 Skaalpund Manggods Tin / adskilligt Arbeide = =		= 10		= 12
1 Skaalpund Jerngryder =		= $2\frac{1}{2}$		= 3
En Alen Paklaken adskillige Farve = - = =		= 50		= 60
En Alen Pojecklaken =		= 30		= 35
En Alen bred Soltvedelsk Klæde		= 25		= 28
En Alen smalere dito =		= 20		= 24
Bedre Klæde for sit Værd hvem det begierer				
En Alen alle Farve Rask =		= 14		= 14

Hvis

	Hvis som betales med Fisk og Tran allene / skal gielde over alt Landet som følger:		Hvis som betales med Qvæg / Smør Vadmel og Hoser / skal gielde som følger:	
	Hundred.	Fiske.	Hundred.	Fiske.
En Alen Slesisk Lærrit		10		12
En Alen Vestfælsk dito		7		8
En Alen Ultser Lærret		$5\frac{1}{2}$		$6\frac{1}{2}$
En Alen Vesterfahr		4		4
En Alen Peckling		2		3
Bedre Lærret for sit Værd / hvem det begierer				
En Horgarns Skiorte		30		35
En Blaargarns Skiorte		24		26
Et halv Pund farved ulden Garn		16		18
En Hat med Fløjel under og Hattebaand til	I	40	I	60
En Hat med Trip under og Hattebaand til		100		110
En tre Rad Snore-Hat med Hattebaand til		60		65
En filte Hat med Hattebaand		40		44
En Dvellikes hat med Hattebaand		16		18
En Drenge Hat med Baand		25		28
Bedre Hatte efter sit Værd hvem dem begierer.				
En Kabus af Nye Klæde med Snorer		40		45
En Ringere Kabus uden Snorer		30		35
En Hue med Snorer		10		11

Hvis

	Hvis som betales med Fisk og Tran alleene/ skal gielde over alt Landet som følger.		Hvis som betales med Qvæg/ Smør Vadmel og Hoser/ skal gielde som følger.	
	Hundred.	Fiske.	Hundred.	Fiske.
En ringere dito uden Snorer =		= 8		= 9
Bedre Kabudser efter deres Værd hvem dem begierer.				
En Qvinde Hue af Silketøy med Kniplings Stremmel under		= 30		= 32
En Qvinde Hue af Sort Klæde med Lerrits Hat eller Stremmel under = = =		= 30		= 32
En Catons dito med Lærret Stremmel under =		= 10		= 11
Bedre Qvinde Huer hver efter sit Værd.				
En Bog fin Skriv=Papier =		= 8		= 8
En Bog dito Ringere = =		= 6		= 6
En Bog Gemeen Papier = =		= 4		= 4
En Bukskinds Pung = =		= 8		= 9
En Sex=Som Pung =		= 6		= 7
En Barne=Pung = =		= 3		= 3
Et Par Mands=Skoe af smuurt Læder = = =		= 45		= 50
Et Par Qvinde=Skoe af smuurt Læder = = =		= 40		= 45
Et Par Stofle uden Kraver =	1	=	1	= 15
Bedre Stofle og Skoe efter des Værd / hvem dem begierer				
En 60 Favne Line = =		= 20		= 22
En 40 Favne Line = =		= 14		= 16

Hvis

	Hvis ſom betales med Fiſk og Tran allene/ ſkal gielde over alt Landet ſom følger.		Hvis ſom betales med Qvæg/ Smør/Vadmel og Hoſer ſkal gielde/ ſom følger.	
	Hundred.	Fiſke.	Hundred.	Fiſke.
Et Lod Line paa 40 Favne =	=	10	=	12
Et Hundred Angel Tømmer	=	10	=	12
Et Hundred fortinnede Angler	=	12	=	14
Et Skaalpund Netgarn = =	=	6	=	7
Hau-KalsLiner/tiæred og utiæret ſom de ere tykke til / efter ſit Værd.				
Et Skaalpund hvit Segelgarn	=	10	=	11
Et Skaalpund good Hamp =	=	4	=	4
En Alen ſort Lampers eller Floer	=	10	=	11
En Alen ſmalere dito = = =	=	8	=	9
Bedre dito efter ſit Værd.	=			
En ſtoor Splint-Laas = No.3	=	8	=	9
En Middel dito = = = No.2	=	7	=	8
En liden dito = = = = No.1	=	6	=	7
En mindre dito = = = No.0	=	5	=	6
En ſtor rund Laas = = No.5	=	5	-	6
En Middel dito = = No.4	=	4	=	5
En Mindre dito = = = No.3	=	$3\frac{1}{2}$	=	4
En ſtor Skilt-Laas = = No.8	-	7	=	8
En Mindre dito = = No.12	=	5	=	6
En Liden dito = = = No.16	=	3	=	4
En hviid Beenſkafted Knif =	=	6	=	6
En Hiorte-Takked dito =	=	4	=	4
En Træſkafted dito = = =	=	4	=	4
En Brunſkafted dito = =	=	3	=	3
En liden dito = = = = =	=	2	=	2

	Hvis som betales med Fisk/ og Tran allene/ skal gielde over alt Landet som følger.		Hvis som betales med Qvæg/ Smør Vadmel og Hoser skal gielde/ som følger.	
	Hundred.	Fisk.	Hundred.	Fiske.
En Sax	=	3	=	3
En Fiil	=	3	=	3
Støre Fiile efter sit Værd				
Et Par Messing Liusestager efter sit Værd				
En ring Hegter	=	2	=	2
En Horn Kam	=	2	=	2
En Liden Horn Kam	=	1	=	1
Et Blad got Vognskud fra 12 til 9 Told bred / Alnen	=	$2\frac{1}{2}$	=	3
Et Blad dito fra 9 Toll til 7 Toll bred / Alnen	=	2	=	$2\frac{1}{2}$
Dog ej at regnes til nogen Betaling / det som et Bord er over heele Alen til en half Alnen.				
Egetræ.				
Et Kiøl-Træ 14 Alen	=	65	=	75
Et dito 12 Alen	=	55	=	65
Et dito 10 Alen	=	45	=	55
Et dito 9 Alen	=	40	=	45
Et dito 8 Alen	=	35	=	40
Et dito 7 Alen	=	30	=	35
Et dito 6 Alen	=	25	=	30
Et stor Stafne Træ	=	16	=	18
Et Middel dito	=	12	=	13
En Liden dito	=	8	=	9

Hvis

	Hvis som betales med Fisk og Tranalleene/ skal gielde over alt Landet som følger.		Hvis som betales med Qvæg / Smør Vadmel og Hoser skal gielde/ som følger.	
	Hundred.	Fisk.	Hundred.	Fisk.
En Ege-Hauf-Stok =	=	18	=	20
En Mindre dito = =	=	16	=	18
En liden Haf-Stok =	=	12	=	14
Krumholter som de ere store til				
Norske Timmer.				
Et Støkke Timmer/ som kaldes 18 Alen = = =	=	32	=	35
Et Støkke dito/ som kaldes 16 Alen	=	24	=	27
Et Støkke dito som kaldes 12 Alen	=	12	=	14
Et Støkke dito som kaldes 10 Alen	=	7	=	8
Et Støkke dito som kaldes 7 Alen	=	5	=	6
En stor Legte = = =	=	3	=	4
En Middel dito = =	=	2	=	2
En Liden dito = = =	=	$1\frac{1}{2}$	=	$1\frac{1}{2}$
En Norsk Füreskaaren Fyrdehle	=	6	=	7
En Norsk Füreskaaren Gran-Dehle = = = = = =	=	5	=	6
Bedre Timmer og Dehler efter sit Værd				
Tre Splitter eller bukkede Vaand	=	1	=	1
Et halv Skalpund hvid Sæbe	=	5	-	5
Et halv Skaalpund grøn Sæbe	=	3	=	3
Et halv Skaalpund guul Vox	=	8	=	8
Et halv Skaalpund Bryneſteen	=	1	=	1
Et Skaalpund got Bøsse-Krud	=	24	=	24
Et Skaalpund Klumpeblye =	=	3	=	3

	Hvis som betales med Fiske / og Tran allene/ skal gielde over alt Landet/ som følger.		Hvis som betales med Qvæg/ Smør/Vadmel og Hoser/ skal gielde som følger.	
	Hundred.	Fisk.	Hundred.	Fisk.
Et Skaalpund Vandhagel =	=	6	=	6
En Kiste med Laas og Hengsel $9\frac{1}{2}$ qvarter lang paa Logget =	=	80	=	90
Et Skrin med Laas og Hengsel 6 qvart:lang paa Logget =	=	40	=	45
En Tønde Steenkul med Træ =	=	40	=	45
En halv tønde dito med Træ =	=	20	=	$22\frac{1}{2}$
En Kuting dito = =	=	2	=	2
En nye Tran-Tønde med 16 Baand = = =	=	30	=	32
En nye Øll Tønde med 10 Baand	=	25	=	27
En halv dito = = =	=	16	=	17
En fierdel dito = = =	=	12	=	13
En Ottendeel dito = =	=	12	=	13
En Kutting dito = =	=	5	=	5
Et Skaalp. got Stok-Tobak	=	12	=	13
Et Skaalp. Pres-Tobak = =	=	10	=	11
Et Skaalp. guul Pibe Tobak	=	12	=	12
En Rigsdlr. in Specie baade for Sønden og Norden skal gielde	=	48	=	48
En Dansk Crone iligemaade	=	30	=	30
En halv dito = = =	=	15	=	15
En fierdel dito = =	=	$7\frac{1}{2}$	=	$7\frac{1}{2}$

Hvis andet af Vare/tørre Kramvare og for arbeided Sølv eller andet som i denne Taxt ikke er benævnet/og Indbyggerne kunde behøve og hos Kiøbmændene ville bestille/skal de dennem til føre

for

for samme Priis/som de det indkiøbe/ og skal dennem betales tre Fiske paa hver Rigsdlr. Penges Forskud i Croner/ begierer nogen af Indbygerne at Kiøbmændene for dennem ville indløse Vores Allernaadigst dennem meddeelte Breve af Vores Cancellie eller Rente-Cammer/ skal de dennem derudi betiene paa samme Vilkaar/og nyde tre Fiske paa hver Rigsdlr. for Penges Forskud.

De Islandske Vahre skal selges og annammes i Betaling til efterskrevne Priis.

	Hundred.	Fisk.
En Vet god vel virked tør Fisk over alt Landet.	=	40
En Tønde klar Tran uden Fod over alt Landet som holder 136 Potter. = = :	1 =	60
En halv dito = = =	=	90
En fierdedeel Tønde dito = =	=	45
En Kuting dito fem Potter = =	=	$6\frac{1}{2}$
Forgetiuge gilde gode Blodfiske for en Vette eller	=	40
Tiuge gilde Langer = = = =	=	40
En gilde Roker = = = =	=	2
En føring Smør = = - =	=	16
En Alen got Vadmel Islands Maal / toe Alen bred af een farve. = = =	=	5
Et Par gode enkel Baands-Hoser af een Farve een Dansk Alen lang og Viden derefter/og dersom de ej saaledes befindes/da Kiøbmændene ej at være skyldige til dennem at annamme.	=	4
Tre Par fuldkommen store gode enkel Baands Vanter = = = = =	=	4
Bedre Hoser og Vanter efter sit Værd.		

Øxen som de kand forenes om/ efter deres Godhed og Storlighed.

Go=

		Hundred. Fisk.
Gode-Fede/ vel-voxne Veeder.	4 Aar gammel	40
	3 Aar gammel	35
	2 Aar gammel	30
	1 Aar gammel	20
Et got gield Faar		20
Et got graae Refskind		16
Et hvidt dito		10
Et Lamskind af en Farve		1
Et bunted Lamskind		½
Et Skaalpund gammel Kaaber		5

Efter forskrevne Taxt skulde Indbyggerne og Kiøbmændene i Landet og paa Vestmannøe være forpligtede at forhandle deres Vare til hver andre/ og maa ingen af Indbyggerne være tillat at handle med andre/ være sig med Indlændiske eller Udlændiske end dennem/ og deres Kiøbmænd/ som Vi Handelen allernaadigst have forundt/ eller herefter forundendes vorder/ enten paa Landet eller uden for Landet/ i Søen/ Haufner/ Fiorde/ eller nogen anden-stæde langt mindre nogen Fisk af deres Baade at sælge/ naar de ere ude at fiske/ saa fremt Bestillingsmændene ikke vilde have forbrudt deres Bestilling / og være undergiven en Vilkaarlig Straf / og Almuen for saadan Forseelse hver gang nogen deri betreffes tie Rigsdaler.

Og paa det i bemelte Vores Land Island/ som og paa Vestmanøe maa være et vist Maal og Vægt/ hvoreffter de kunde vide at rette deres Handel/ skal det være dennem tilladt at beholde den samme Alen/ som hidindtil haver været forordned i Landet/ men Kande/ Potte og andet smaa Maal/ item Tønder/ Halvtønder Fierdinger/ Ottinger og Kuttinger til vaade Vare/ hvoraf Tønden skal holde et stort Hundrede og Sexten Potter eller 136 Potter/ og det smaae Maal efter Proportion, saavelsom andet smaae Maal til torre Vare / samt Tran Maalene af een Halvtønde/ som

som inden udi er afdeelt til Fierding og Otting / tillige med store og smaae Bismere til at veje med/ som skulle være rettede og Lignede efter Vores derom Udgangne Forordning af dato 5 Aprilis Anno 1684/ og med det samme Stæmpel mærket / som alt andet Maal og Vægt som her i Vores Riger / at det dermed Rigtig kommer over eens ; Dog dersom Krüg og U-freds-Tider maatte indfalde/ som Gud naadeligen afverge/ at Kiøbmændene ikke kunde her fra Vores Riger giøre deres Udredning/ og derfor maatte foraarsages deres vaade Vare i andre Tønder end Forordningen tillader at henføre/ da skal det dennem være tillat dertil at bruge det Slags Tønder/ som paa de Stæder er at bekomme / hvor Udredningen skeer.

Ald den tørre Fisk/ som Indbyggerne vilde yde eller forhandle i Island til Kiøbmændene efter forskrevne Taxt/ skal være gode vel virkede vel igiennemtørred/ U-kasten/ u-malted og u-frossen/ og som Blodbeenen ere afskaaren treiled neden for Naflen og Nakkerne naar de ere halv tørre / hvis den anderledes befindes/ skal Kiøbmændene ikke være forpligtede den at annamme.

Derimod skulle Kiøbmændene forsiune Indbyggerne i Landet/ med gode dygtige og vel forvarede Kiøbmands Vare / og med de/ som til Livs Ophold giøres fornøden/ saa rigeligen/ at een hver deraf kand bekomme til sin Fornødenhed det hand begierer/ saa ingen med Billighed kand have Aarsag sig derover at besverge ; Men dersom de Vare / som Kiøbmændene til Landet henføre/ enten maatte være ankommene/ eller fordervede/ at de for gode Kiøbmands Vare ikke kand ansees / skal Indbyggerne ikke paabyrdes samme Vare efter forbemelte Taxt at antage / men til saadan Priis/ som de sig selv indbyrdes derom kunde foreenes/ og skal ved denne Post i særdeleshed tages i Agt/ at Kiøbmændene lade een hver Fattig eller Rig bekomme hvis de begiere til deres Fornødenhed for Dygtige Vare efter Taxten/ som de kand have derimod at fremviise / dersom Kiøbmændene negte nogen af Under-

der-

derſaatterne i hans Diſtrict hvis hand begiere / eller nøder nogen af Underſaatterne i Diſtrictet at antage andre Vare end de virke-lig begiere / og det vorder beviiſt / da ſkal Kiøbmændene være for-faldene i Straf for Tie Rigsdlr. dog at Indbyggerne og ikke holde deres beſte Vare af Fiſke / Faar og Tran / tilbage / og tilbyde Kiøb-mændene de ſlette Vare / men af yderſte Efne ſtræbe at betiene Kiøbmændene med hvis de fra deres Huusholding kunde forøfre / ſaa de ikke med tomme Skibe ſkulle gaae tilbage / under lige Straf ſom oven er meldet.

Endeligen ſkulle Kiøbmændene og deres Betiente venligen og med god Omgiengelſe ſig imod Landſens Indbyggerne / Geiſt-lige og Verdſlige forholde / ſaa ingen over dennem kand have bil-lig Aarſag ſig at beklage. Iligemaade ſkulle og Indbyggerne dennem Høflig begegne / og ej tilføye nogen Vold og Overlaſt / ſaa fremt de ikke til det yderſte af Vores Beſkikkede Ambtmand derfor ville forfølges og afſtraffes effter Octrojen og denne Forord-ning og Taxt.

Ydermeere ville Vi hermed alvorligen have befalet Vo-res Ambtmand / Lougmænd og Syßelmænd i bemelte Vort Land Island / at de alvorligen tilholde Almuen i rette Tide / nemlig for Synden inden Petri Pauli / for Veſten inden St. Canuti og for Norden og Øſten inden St. Laurentii Dag eller i det ſeeneſte 8te Dage efter forſkrevne Terminer at betale og yde Kiøbmændene / hvis de dennem ſkyldige ere / og om de det før kunde tilveje bringe / dermed Kiøbmændene ej opholde / paa det de deres Reiſer i rette Tider kunde fuldende.

Og ſom Anno 1631 den 4 Maji paa Byeſkier Tingſted udi forbemelte Vort Land Island er udſtæd een Dom / hvorledes ſaa-dan Gield hos Indbyggerne i Landet / ſom ſig Uvillig med Betalin-gen indfinder / ſkal ſøges / og ſamme Dom af Vores Hr. Fader-Fa-ders Fader / Salig og Høylofflig Ihukommelſe / Kong Christian IV den 1 Junii 1640 Confirmeret, hvilken Dom lyder Ord fra Ord / ſom følger. An-

Anno 1631 den 4 Maji paa Byeskiær-Ret Tingstæd vare disse efterskrevne Mænd af Welbyrdige Holger Rosenkrantzes Fuldmægtige Foged over Island/ Oluf Pedersen/ til Dombs nefnde/ Thomas Holsen/ Torder Einerßen og Olautver Joenßen Laugrettes Mænd/ Joen Otßen/ Berger Halßen og Torkild Olussen/ om det Wise og Belagte Islandske Compagnies Gield og tilstaaende Restants her udi Landet/ som ikke vorder i rette tilsatte Tiid og Termin betalt til Kiobmændene/ som Grimer Bergsen og Melkor Hanßen vare Dom og ret paa begierendes/ paa forbemelte Compagniets vegne/ hvorledes de skulle derom handle/ thi dennem (som og noksom vitterligt er) fiuntes stor Umage og Bekostning/ at stæfne/ dele eller laugsoge saa mange Mænd Langvej udi Syßlet/ eller udi andre Sysler/ eller Lands Fierdinger/ enten det er een stoor eller ringe Gield/ fordi hos mange er Gielden saa ringe/ at hun er ikke den Umage og Bekostning værd/ som de skulle derpaa anvende/ dersom de skulle det med ret Langsogelse efter Islandske Kiobe-Balkēs Formelding indfordre/ nu staar saaledes udi Islandske Laug/ Sagsøgeren skal være for hvert Maal; Kom forbemelte Grimer Bergsen frem paa Tinget med Kiøbmand Hans Nansens egen Haandskrifft og Fuldmagts Brev/ formældendes/ at Grimer skulle den Gield indkræve og oppeberge/ som forbemelte Hans Nansen paa Reedernes vegne her udi Landet tilstod/ og hand selv ikke havde qvitered eller daggived at maatte stande/ iligemaade havde og Melkor Hansen Kiøbmandens Mogens Nielsens Fuldmagt og Ombuds-Brev om samme Compagniets Gield at skulle indkræve/ hvilke forbemelte Fuldmagts Breve Vi besaae og dømbte dennem loulige at være/ klagede de begge for Os Dommere og Domsmænd/ at der var mange Mænd her udi Landet/ som ikke vilde og ikke havde betalt sin Gield til Kiøbmændene udi 3 a 4 eller 8te Aar og lengere/ dog Kiøbmændene idelig paa hvert Aar haver dennem krævet/ thi een Part/ naar de haver giordt Skylden/ saa tilfalder dennem Fattigdom/ dog de ville betale/ da kunde de ikke/ nogle løbe saa lang Vey hen udi Landet/ at

C Kiøb-

Kiøbmændene ikke kunde dennem opſporge / og ſomme kunde betale og ville dog ikke uden Laugſøgelſe,

Da paa det ſaadan U-ſkikkelighed imod Loug og Ret ikke ſkulle blive for gemeen her i Landet / og Kiøbmændene ikke ſkulle med vidtløftig Proces og Rettergang forhindres paa deres lange Reiſer / Compagniet ſaavelſom dennem ſelver til ſtor Skade og Forſømmelſe / haver vi derfor indført diſſe efterfølgende Laugens og Retterbodes Puncter og Articuler / ſom vi for Os funde og Os ſiuntes der beſt tilhøre / førſt ſtaar ſaaledes udi Kong Haagens Retterboed / de løſe Mænd / ſom U-ſkield giøre / og Gield bør at betale / da tage Syſſelmanden deres Gods op med Lougagtige Bønders Videnſkab / og betale hver ſin gield / om det naar til / eller miſte hver ſom hand var ſkyldig / efterſom det løber til / og ſaa ſkal hver Syſſelmand giøre udi ſit Syſſel.

Item ſtaar i Kong Magnus Retterboed / MAGNUS med Guds Naade Norges Konning Os og Vort Raad haver været til kiendegivet / at de Kiøbmænd / ſom hid ſeigle til Landet / faar ikke ſin Gield i rette Tide af de / ſom dennem ere ſkyldige og deres Reiſe derover idelig forhindres / at de kommer ſeeneſt af Landet / eller at de faar der at ligge toe Vinter / ſom ſig ellers ikke have agted uden een / og efter / Vi ville i ingen maade ſligt fordrage / da byde Vi eder / at i have betalt alle Øſt Mænd deres Gield til Olufsdag hver Sommer / ſaa frembt ſom een hver ikke haver betalt / ville ſvare Os tolv Alne af hver Hundred / ſom hand var ſkyldig / og lige ſaa meget deñem ſom Gielden bør at indkræve / da binde Vi Syſſelmændene eller deres Ombudsmænd / og de fiire Laugatige Mænd / ſom hand med ſig tilnevner / at de lade Udvordere derfor e i Stæden hiemme af hans Gods ſaa meget / ſom Gielden er ſtor til / og dermed Flytning til Skibet / og ſærdeeles Os og dennem ſom Gielden bør at opberge Eenhalv Mark / ſkal dette Udvorderes uden Laugſøgelſe / hvor ſom hans Gods kand findes / ſom Gielden bør at betale / ville Vores Syſſelmænd eller deres Ombudsmænd denne Vores Befaling ej holde eller ſtyrke / da vide ſandeligen / at de ſkulle miſte

Syſler

Sysler og ald deres Herlighed/som de havde af Os og Cronen/og derforuden møde Vores Ugunst.

Item Kong Christian den Fierdes Brev / som er udgiven med denne Islandske Taxt Anno 1619/derudi staar saaledes/ og skal Vores Lænsmand saa tilholde Laugmændene og Syßelmændene / at de tilholder Almuen derpaa Landet / at de betale til Kiøbmændene/hvis de skyldige bliver/og at de yder deres Gield udi betimelig Tid/ som er for Synden inden Petri Pauli/ for Vesten inden Canuti/for Norden og Østen inden St. Laurentii/ eller 8te Dage efter forbemælte Terminer i det allerseeneste/dog at de Kiøbmændene ikke opholder/om de førre betale kunde/ paa det de skulle ikke ligge over deres Tiid/ dennem selv til stoor Skade og Forsømmelse/som hidindtil skeed er ; Thi formedelst diße Kongelige Forordninger og rette Bøder dømme Vi forbemælte Domsmænd som efterfølger. Først alle de Mænd/som saa stoor Gield bør at betale/ som forbemelte Kong Magnus Retterboed om formelder/ brødig 12 Alen af hvert Hundrede til Kongen / og andre 12 Alen til den Gielden bør at Opbære/hvert Aar saa lenge Gielden U-betalt er/ men de som ikke vil til den rette Tiid og Termin betale efter Højstbemelte Kong Christian den Fierdes Brev/og efter de haver hørt denne Dom/ da gielde de Kongen 8te Mark i Brev-brudt/ og 4 Mark i Domrof/og svare dennem som Gielden bør at indkræve ald deres Kost og Tæring / som der paa anvendes / men de som mindre bør at betale end Hundred/gielde 6 Alen for 60 Alen/ 3 Alen for 30 Alen/og halvanden Alen/for 15 Alen/og 4 Mark Domrof/ og iligemaade svare Kost og Tæring/som før er nævnt/ men hvo som Gielden benegter/ da at sværge fuld Laug-Eed inden 14 Nætter efter denne Termin/ som forskrevne Kong Christian den Fierdes Brev formelder / eller og at betale saa meget som hannem kræves/ og svare eftersom Dommen udviser/ men om nogen Hinder eller Nød-siun kand tilfalde/at de Islandske saa snart ikke betale kunde/ da overveje gode Mænd deres Nød-siun/eller og om Kiøbmændene sælger dyrer end efter Taxten / da betales derfor

ikke

ikke mere end som reter / og Kiøbmanden svarer derfor Brevbrudt for hver een/som de for u=rætter/ om de anderledes handler eller kiøbslaar ved Islandske / end Kongel. Majests. Brev og Taxt formelder/og dennem/ som forurettet vorder/deres Rett efter Loukige Domme/samtykke denne Dom med Os forskrevne Foget /og satte sin Haandskrifft med Vores her neden under. Actum utsupra.

Oluf Pedersen Foged. Thomas Haldsen.
Torder Linnersen. Ollauver Jonsen.
Joen Ottsen. Berger Haldsen/ Torkild Ollauversen.

Saa ville Vi ikke alleniste samme Dom i alle des Ord og Mening have fuldkommen confirmeret/men end og Veres Ambtmand/Laugmænd og Syßelmænd/her med alvorligen anbefalet/ at holde sig samme Dom for een fuldkommen Efterrekning i de Gields Sager/ som Kiøbmændene kunde have imod Vores Indbygger i Landet/ og forbyde alle og een hver derudi nogen Hinder eller Forfang at giøre under Vor Hyldest og Naade. Givet paa Vores Kongel Residents udi Kiøbenhavn den 10 Aprilis Anno 1702.

Under Vor Kongel. Haand og Signet.

Friderich R.

